

VÄNNER LÅNGT BORTA

MATTI RÖNKÄ

En Viktor Kärppä-deckare
Översättning: Janina Orlov

LINDELÖWS BOKFÖRLAG

ETT

• • • • •

”Var är du?”, frågade mannen på ryska utan att presentera sig. Den sträva rösten ekade i telefonen. ”Jag är här”, inledde jag klokt. ”På bygget”, avslöjade jag sedan. Mobilen tystnade, jag lyssnade ett litet tag och stack ner telefonen i bröstfickan. De brukar ju brytas, telefonsamtalen.

”Hämta ett lass gipsplattor från industrihallen. Ta ur andra sorteringen, det duger bra för det där”, sa jag till Antti Kiuru, ingermanländaren som var förman i gänget.

Radhuset med sex lägenheter växte upp i sicksack längs slutningen. Taket på byggnaden var redan lagt. Där inne pressade männen in berggull, fäste skivor på väggarna och knackade fast panel på skotten.

Jag hade fått tomten billigt av en byggherre kort innan han försatte sitt bolag i konkurs. Det gick ett rykte på byggarbetsplatserna att firman länsades omkull. Jag gillade inte vad jag hörde, för byggherren ägde också det hus jag bodde i. Och jag tyckte om mitt hem.

Mannen var så pass klartänkt att jag inte precis behövde ruska om honom. Jag såg honom rätt i ögonen ett slag och presenterade ett rimligt anbud. Gubben gned sina tjocka glasögon, svalde

varje tillstymmelse till protest och gjorde sorti ut till vänster. Jag fick mitt hus och två byggen på köpet, planritningarna var i ordning och vatten och avlopp snudd på klara.

Senare hörde jag att företagaren fixade arbetskraft från Tallinn. Han lejde städare, lagerarbetare och allehanda korttidsjobbare från Estland, satte dem på färjan till Finland för några veckor. Arbetskraften var i rörelse, och kanske fanns det någon myndighet som var ute efter honom, det var inte jag.

”Någon måste ju köra”, sa Kiuru till min ryggtavla.

”Var är Matti?” frågade jag liksom för att påminna om att hans son stod i tacksamhetsskuld till mig. Jag hade räddat honom ur ett antal knipor genom att anställa honom.

”Han är sjuk”, sa pappa Kiuru.

”Jaså sjuk”, härmade jag.

”På riktigt. Han har feber. Matti skyggar inte för arbete. Det vet du själv”, försvarade han sin son.

”Ta Iljusja eller Jurij, dom har körkort. Men hämta skivorna. Nu och inte den femtonde. Arbetet står still och ackordet skiter sig.” Jag vände mig om och började ta mig fram längs det gjutna golvet som en häcklöpare över formbrädorna.

”Vänta lite”, Antti Kiuru hejdade mig, kom fram och putsade bort lite vitt damm från min kavajärm. Han stod så nära att jag kunde känna den faderliga doften av sågspån, slipdamm och varm svett. ”Du borde inte vara så stilig klädd när du kommer hit ...”, muttrade han allvarligt. Mellan raderna kunde man höra honom säga att jag förr brukade ha blåställ eller träningsbrallor och hammaren i bältet, nu var det pressveck, kavaj och polotröja som gällde.

”Jag måste ju sköta kontorsjobbet och springa på banken”, jag försvarade mig. ”Måste gå. Håll ögonen på elkillen, för mig ett helt obekant fall. Jag undrar om det är värt att ta honom till jobbet i Korso”, förtydligade jag.

I bilen knappade jag fram uppgifterna om det brutna samtalet på mobilens display. Numret hade etsat sig fast i mitt minne. Jag

kände igen det petersburgska prefixet men resten av sifferraddan var helt obekant för mig. Det var konstigt eftersom bara få av mina bekanta visste numret till den här telefonen.

Där hemma satt Marja på den slitna bänken vid väggen på husets solsida. Hon kisade med ögonen och solade ansiktet.

”Hej svejs”, sa jag.

”Hej”, svarade Marja, uttrycksöst.

Jag gick fram och ställde mig bredvid henne. Fjolårsgräset vid stenfoten gulnade i den torra värmen. ”Maka på dig en aning”, blev jag tvungen att säga innan Marja beredde rum för mig.

”Här är arkitektens bilder och ingenjörens byggritningar på samma gång.” Jag plockade ut en bunt ur plastfickan från kopieringsföretaget. Marja lät solglasögonen falla från pannan över ögonen och vecklade ut pappren över knäna.

”Jag tycker den där flygeln passar fint in. Träden kan stå kvar på gården. Och terrassen här ...”

”Vad i helvete är det här”, avbröt Marja bryskt.

”Alltså vad då?”

”Nå, men det här. Det här”, hon knackade med fingret på ritningen.

”Jaså tvättrummet. Bastu och tvättrum och en gillestuga, så pannrum och ett utrymme för mangel och strykbräda. Inte för att man nuförtiden behöver ett särskilt pannrum, men ett utrymme för varmvattenberedare och elskåp i alla fall.”

”Nej, men det här, det står jacuzzi”, Marjas röst hårdnade. Pekfingret lämnade en fläck efter sig på ritningen.

”Men va-i-helvete. Där har arkitekten placerat en bubbelpool. Man behöver ju inte bubblorna om man inte vill. Men en pool är bra, då är det torrt omkring och ...”

”Du kan bygga pooler på dina bordeller. Så kan ni plaska omkring i riktigt skum med hororna”, Marja slängde planritningen för bottenvåningen i backen och gick in. Jag samlade ihop ritningarna och putsade och torkade av dem med ärmen.

Marja rumsterade om bland sakerna i diskmaskinen.

”Men det där är ju helt onödigt. Jag har redan ställt in kopparna och faten i ordning”, kunde jag inte låta bli att säga.

”Men det är väl en viss mening med att ställa in dom så dom blir rena och att allt får plats”, trilskades Marja.

”Du, på allvar”, jag ställde mig bakom henne och försökte smeka henne, jag tog om hennes axlar. ”Vad är det. Du vet mycket väl att jag inte håller på med några glädjeflickor.”

Jag smekte hennes rygg och blåste genom hennes t-shirt.

”Nej visst, inte – inte längre”, tillade hon i slutet av meningen hon svalt. Hennes axlar sänktes men musklerna förblev spända.

”Det är lugnt, lilla sötnos. Det här jobbet blir bara renare och renare. Också om inte alla ... redovisas, så får killarna sin lön och räkningarna från brädgården betalas alltid i tid. Och skatt betalar jag så det räcker och blir över. Jag är en helt normal finsk företagare. Eller åtminstone ganska snart, nästan normal och nästan finsk”, försökte jag leende.

”Är det vad du vill, Viktor”, sa Marja skarpt. ”Att pengarna rinner in genom fönster och dörrar, Mercan glänsar och poolen bubblar. Att man kallar dig Viki och tror av misstag att du heter Veikko. Ibland känns det som om du var trevligare när det inte gick så bra.”

Marja såg rakt på mig med ögon som en rävunge, det mörka håret var rufsigt.

”Du log oftare på den tiden. Åt dig själv och allt. Du skratade fastän det fanns orsak att gråta. Vad vill du egentligen? Det funderar den här tjejen på ibland”, sa Marja vemodigt. Hon väntade inte in mitt svar. Hon böjde sig ner efter en disktablett nere i skåpet, knäppte igång maskinen och gick in i det andra rummet.

Jag teg, trots att jag borde ha sagt, oroa dig inte, allt ordnar sig, och har du inte märkt att arkitekten också har skrivit in ”barnkammare”, eller var det därför du blev og och inte för jacuzzin.

Marja hann komma tillbaka till dörren innan jag öppnade munnen.

”Lessen Viktor, men jag är ganska skärrad. Två ryska typer var här. Nej, ... inga vanliga kylskåp i skinnjacka”, hon pratade fortare när hon märkte att jag tänkte avbryta henne. ”Dom var prydliga och artiga och dom hade långa fina ulstrar och portföljer av skinande läder. Dom talade engelska med entonig röst. Dom presenterade sig inte, men dom var helt säkert ryssjävlar. *Ursäkta*, alltså ryska medborgare.” Inte heller nu lät hon mig komma emellan. ”Dom frågade efter dig, trots att jag tänkte att dom visste att du inte var hemma. Bad om sina hälsningar. Och sa att dom nog skulle komma tillbaka.”

”Men det var väl inget. Det kan ju vara några gamla vänner. Eller så har dom fått reda på mina kontaktuppgifter av någon och vill göra affärer. Dom kan ju vara helt ordentliga typer”, försökte jag lugna henne, trots att jag inte ens själv trodde på det.

”Du Viktor, jag är gammal nog för att fatta. Dom var onda människor. Dom hade kalla ögon och röster. Och dom såg på mig som på en disktrasa. Eller som på en prostituerad när hon inte duger längre. Och den ena skrattade åt mig och nöp mig i kinden som man gör med småbarn, fastän han säkert inte var äldre än jag.”

Mobilen ringde. Jag svarade. Det enda som hördes var tystnad, ett ödsligt brus. Men jag var säker på att det var en rysk tystnad.